

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»EDINOST« izhaja 2 krat na teden vsako sredo in soboto o poludne. Cena za vse leto je 6 gld., za polu leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri oporavnstvu in v trafikah v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročnine, reklamacije in inserate prejema Oporavnstvo »via Zonta 5.«

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu »via Torrente« »Nuova Tipografia«; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznaila in poslanice) se zaračunijo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Cesar na Kranjskem.

Postojna, 15. julija.

Pisal sem Vam zadnjič o slavnostih ljubljanskih do razsvitljave; denes Vam imam popisati še eno najlepših točk ljubljanskih slavnosti in to je ljudska veselica v »Tivoli« dne 13. t. m.

Ob 3. uri je bil velikanski travnik pod »Tivoli« napolnjen z ljudstvom; bilo je tam najmanj 40.000 ljudi; toliko ljudske mase se gotovo še v Trstu malokdaj vidi. Na omenjenem travniku je bilo več paviljonov, šotorov, barak, gostilnic, kioskov, ringelšpilov, kegljišč itd., s kratka travnik je imel značaj pravega »Wurstelpraterja« na Dunaju; na najvišjem mestu je bil paviljon za cesarja, od koder je mogel On vso maso pregledati, in pred paviljonom je bil ograničen prostor, katerega so stražili vatrogasci, v ta prostor priti posročilo se je tudi meni in videl sem res kaj lepega. Ob 5. uri se je pripeljal cesar s svojo suito, v kočiji na njegovej strani je sedel namestnik, baron Winkler. Cesar je bil jako vesel in je govoril z raznimi poslanci in mestnimi odborniki, kateri so ga pričakovali pred paviljonom, posebno je odlikoval dr. Vošnjaka. K malu potem prijezdi v karieri banderija kakih 40 mož na konjih, v kmečkej kranjskej opravi in s zastavami v rokah, bili so to samo lepi fantje na krepkih gorenjskih konjih. Jezdili so mimo cesarja kakor blisk in klicali so mu navdušeni »Živio«, za njimi je prišla godba veteranov ter v hitrem koraku defilirali so veterani pred cesarjem, potem zopet godba in meščanske garde iz Novega mesta, Krškega in Kostanjevice, potem »Sokole« s prekrasno zastavo (kakih 200 »Sokolov«, mej njimi tudi 11 naših tržaških »Sokolovcev«), na to nemški »turnerji«, in razna slovenska društva s prekrasnimi zastavami nad 2000 ljudi, za društvi so prišle deputacije županov, kateri vsi so imeli črno-rumene bandalirje in trakove v narodnih barvah okolo klobukov; teh deputacij ni bilo nikoli konca, in so vse cesarja navdušeno pozdravljale. Le tega ne vemo, kako je prišel mej župane tudi postojnski Deu, ki je menda edini poskusil s svojim »Hoch«, katerega pa so njemu bližnji župani Notranjski v kali zadušili, zadnji mej deputacijami so bili Kočevarji, ki so tudi »Hoch« klicali, katerim pa ni zameriti. Za deputacijami so prišli Krakovčani s »žlahtnimi« suknjami in širokim klobukom; to je v starinskej noši, potem so prišle lepe devotke iz ljubljanske okolice, vse v narodnej obleki s prekrasnimi pečami na glavi, potem razne ljubljanske žene tudi v narodnej obleki, za tem je prišel voz s 4 konji, na njem razno poljedelsko orodje, in poljedelski pridelki, potem pa razni poljedelci in ženske s poljedelskim orodjem, jako okusno napravljene, za

temi voz z vinom, potem zopet godba in za njo rudarji v ličnej opravi, potem vlak lovcev s psemi, ubitimi srnami, jeleni, divjimi petelini, živimi orli itd., ta vlak je bil jako lepo aranžiran in velikansk. Največ pozornosti pa je vzbudil svatovski spreved, pred vsem voz s 4 konji, na njem kmečka bala, katerej ni nič manjkalo, še kolovrata in petelina ne, za vozom pa svatje v prekrasnej staroslovenske obleki, ženske v avbah, fantje v visokih škornjah; a to je bila vsa najlepša mladež iz najboljših hiš ljubljanskih, mej temi svati je bila tudi hči župana ljubljanskega, ki je cesarju poklonila prelep šopek in cesarja nagovorila, cesar je jako milostljivo sprejel šopek in se ves čas spreveda vedno smehljaj; videlo se je, da je jako zadovoljin. Vlak je trajal skoro $\frac{3}{4}$ ure in sestavljen je bil gotovo iz kakih 3000 do 4000 ljudi, skoro samih korenjakov, tako, da je cesar večkrat opazil svojo suito: To je lepo, krepko ljudstvo. Ko se je spreved končal, hoteli so cesarju pripeljati voz, da se popelje po travniku, a cesar se je sam spustil peš mej ljudstvo, za njim je hitela suita, toda cesar je bil kaj naglo tako obsut, da je ostal čisto sam mej ljudstvom, katero se mu je le toliko umikalo, da je mogel naprej. Navdušenje je privrelo do vrhunca, klici so bili močnejši, to je bil le en glas, en odmev. To navdušenje je nepopisljivo. Cesar je potem stopil v paviljon v sredini travnika, kder so potem svatje pred njim plesali ter se k malu potem odpeljali. Po Njegovem odhodu se je ljudstvo na razne načine kratkočasil, godbe so 4 godle in »Sokoli« so mostersko telovadili. Zvečer je bil velikanski ognjemet itd., kateri se more meriti z lanskim v Trstu.

V Razdrtem, dne 15. julija.

Včeraj, 14. t. m. ob 10. uri zjutraj je bila v Ljubljani slovesnost polaganja temeljnega kamena za kranjski muzej »Rudolfinum«, za katerega zidanje je dala hranilnica 100.000 gld. in dežela 100.000 goldinarjev. Uže k malu po 8. uri se je zbralo na prostorišču na južnem kraju Latterman-ovega drevoreda mnogo dostojanstvenikov in vsa ljubljanska in v Ljubljani nazoča društva s zastavami na slavnostnem prostorišču, na katerem je bil krasen paviljon za cesarja, na desno in levo pa obširne tribune, katere so se napolnile z jako odličnim občinstvom. Cesar se je pripeljal v spremstvu barona Winklerja točno ob 10. uri, sprejel ga je mil. škof dr. Pogačar, deželni odbor, vodstvo hranilnice; deželni glavar grof Thurn ga je ogovoril in cesar je blagovolil odgovoriti tako-le:

»Zmirom sem imel za najimennitnejšo Mojih dolžnost, da pospešujem in podpiram vsako prizadevanje, ki razširja in zvišuje izobraževanje mej

ljudstvom, ki zbuja in poživilja ljubezen do umetnosti in vednosti. Zadovoljno gledam, da Kranjsko v človekoljubnih napravah ne zaostaja za drugimi deželami Moje krone. Posebno Me veseli, da dežela sklicuje v življenje tako važno zavetje za izobraževanje, s tem ustanovlja tudi stalen spomin prisrčne soodržnosti, katera veže Mojo hišo s kranjskim ljudstvom.

Moje cesarsko varstvo bode »Rudolfinum«, ki se je pod Božjim varstvom začelo delati, zmirom zagotovljeno.«

Na ogovor predsednika hranilnice, g. Dreota, je cesar odgovoril: »Znano mi je, da kranjska hranilnica podpira vse blage namene. Ko je hranilnica povodom ženitovanja Mojega preljubljenega sina sprožila misel, da se zida deželni muzej, pokazala je s tem svojo patrijotično mišljenje, katero jo navdaja.

Izrekam hranilnici zato Svojo zahvalo.«

Pregledal je potem cesar v paviljonu načrte nove stavbe; mej tem pa je mil. škof blagoslovil temeljni kamen, in cesar je podpisal volilno pismo, katerega so z njim podpisali škof dr. Pogačar, namestnik baron Winkler, deželni glavar grof Thurn, župan Grasselli in predsednik hranilnice gosp. Dreota; temu pismu so priložili raznega zdaj veljavnega srebrnega in bakrenega denarja in po eno slavnostno številko zdaj v Ljubljani izhajajočih listov in vse skupaj položili v skrinjico, na katere je bil napis: Franciscus Josephus I. fundamentum hujus aedis jecit 14. jul. 1883. Na to so to skrinjico zazidali in na njo postavili temeljni kamen, na kateri je cesar s pozlačenim kladivom udaril trikrat, za njim pa so to ponavljali podpisatelji volilnega pisma in deželni odborniki. Zdaj je zapel čitalniški pevski zbor in za njim filharmonično društvo. Ko se je končalo petje, zaigrala je godba cesarsko himno, cesar pa se je mej tem odpeljal, navdušeno pozdravljen od ljudstva na tisoče zbranega. Da se je zopet le »Živio« slišalo, tega mi ni ni treba dostavljati. Zanimivo je tudi to, da je cesar pri slavnosti nazočim, ki so bili, kakor je spodobno, vsi odkriti, pomignol, naj se pokrijejo, ker je solnce močno peklo. — Potem je cesar obiskoval razne javne zavode, kakor so hranilnica, moško kaznilnico na gradu, nunski samostan, nekatere tovarne itd. Da bi hoteli popisati vse, kar se je tam godilo, temu nemamo prostora; le toliko naj omenimo, da je bil cesar povsod jako zadovoljin in da se je povsod tako vedel, kakor pravi oče mej svojo družino. Le ena govornica gre po Ljubljani o cesarjevej ponižnosti in vljudnosti in o tem, kako je večkrat izrazil se, da je srečen in vesel mej Svojimi vedno zvestimi Kranjci. Dostaviti moram pri tej priliki, da je

Nj. veličanstvo vsako jutro vstalo uže pred 5. uro in se napotilo v spremstvu ali dežel. namestnika, ali pa kakega adjutanta po mestu v zvezdo, v Tivoli in na grad, v zvezdi je cesar zapazil več kmetov, ki so tam spali in se izrazil, da se mu smilje ti dobri ljudje, ki so se od daleč potrudili v Ljubljano, da Njega vidijo, pa da se ne strašijo niti trpenja.

Cesar v Logatcu, Idriji in v Postojni.

V nedeljo 15. t. m. zjutraj ob polu šestih se je cesar s svojim spremstvom pripeljal v stolno cerkev k sv. maši, ki jo je imel mil. škof dr. Pogačar. Kar je bilo ljudi prej v cerkvi, ostali so vsi, drugih pa niso mej sv. mašo spustili notri. Zbrali so se torej na škofijskem trgu, ter so s krepkimi glasovi klicali »Živio«, ko je cesar prišel iz cerkve ter se čez mesarski most odpeljal na kolodvor, da se odpelje v Logatec in potem v Idrijo. Tudi na kolodvoru je čakalo mnogo ljudi, ki so želeli preljubljenega cesarja pred odhodom videti in mu s presrečnimi »živio« želeli vse dobro na pot.

Ljudstvo se je povsod skušalo, kda bode bolj veličastno sprejelo presvitlega vladarja. Od Logatca do Idrije je bilo 20 slavalokov s slovenskimi in nemškimi napisi. Sprejem v Logatcu je bil presrečen in navdušen; tam je bilo zbrano na tisoče ljudstva, ki je cesarja živahno pozdravljalo, ves Logac v zastavah. V Idriji ga je pričakoval minister poljedelstva grof Falkenhayn, katerega je spremljal tajnik pl. Trautenberg. Župan g. Serjun je Nj. veličanstvo prespoštljivo nagovoril, in cesar je blagovolil odgovoriti. V Idriji je šel presvitli cesar najprej v cerkev, potem v ljudsko šolo, kder se je posebno zanimal za klekanje. Ogledal je potem Antonijev rov, Terezijev jašek (šant), nadalje razstavo gozdnarstva, jašek sv. Barbare, ki je okoli 300 let star in gorišče. Pri jašku sv. Terezije so pokazali svitlemu vladarju vse ravnanje v rudniku v preglednem tabló. Cesar je zapisal svoje ime v spominsko knjigo, pri gorišču se je pokazalo, kako se ruda žge i. dr. K obežu so bili povabljeni srenjski zastopniki, višji uradniki pri rudniku, njim na čelu višji svetovalec g. Wolak.

Ko se je cesar vrnil okoli 3. ure pop. v Logatec, zopet ga je ljudstvo navdušeno pozdravljalo, potem pa odšlo na travnik, kder se je vršila v našem listu uže napovedana ljudska veselica, ki se je na vsako stran izvršila izvrstno.

V Postojno je dospel dvorni vlak ob 3 $\frac{1}{2}$. Postojna je bila prekrasno okrašena; od kolodvora do konca trga so bili visoki mlaji, na katerih so vihrale cesarske in narodne zastave; a kder se pot loči proti strelišču, stal je prekrasni slavalok s slovenskim

napisom »Vse za cesarja, vse za domovino« in od tega slavloloka pa do okusno okrašenega strelišča stali so zopet mnogobrojni mlaji s zastavami. Strelišče je bilo še nedavno v rokah nemškutarjev; a danes je hvala nekaterim gospodom, posebno g. Deklevu in bratom Lavrenčičem, v odlično narodnih rokah. Blizo gostilne »k mestu Trstu« je stal drug še večji slavlolok z napisom; »Bog živi nam cesarja Franca Jožefa I.« — posebno krasno je bila okrašena hiša, kder so c. k. uradniki; tam so stali tako visoki mlaji s zastavami, da takih nisem videl nikder; te mlaje preskrbel je lesotržec, g. Jurca. Lepo odičena je bila tudi gostilna g. Doksata, hiša g. Lavrenčič-a, Proglerjev hotel itd.

Na kolodvoru sta cesarja pozdravila glavar g. Globočnik in župan Burger; cesar je občno jako milostljivo odgovoril, potem pa se odpeljal naravnost v jamo. Vso pot ga je pozdravljalo ljudstvo s »živio-klici«, a pred jamo ga je pričakoval le zbrani svet, kateri je vladarja navdušeno po domače pozdravljal. Ko je cesar prišel do mostu, pod katerim šumi Pivka, in kateri prostor je bil električno razsvitljen, zapel je ljubljanski pevski zbor cesarsko himno, ki se je mogočno razlegala po teh širnih votlinah. Cesar je nekoliko postal pri monumetu cesarja Franca I., potem pa sedel na podzemeljsko železnico in poklical k sebi glavarja Globočnika, da mu stvari razloži, v drugih vozičkih so se peljali generalni adjutantje in baron Winkler. (Ni res, kar je poročal nek tržaški list, da je postojnski glavar bil v zadregi; jaz sem stal blizo in sem videl, da je šlo vse v zadovoljnost cesarjevo.) Ko je prišel cesar na »plešišče«, sprejela ga je cesarska himna in pričakovala ga je deputacija lepih domačih fantov in deklet v narodnej noši. Ena deklica je cesarju prinesla »pikolita«; cesar je blagovolil izpiti čašico plemenitega Vipavca in se je gospodičini zahvalil prav prijazno; potem pa se je obrnil proti g. Vertovcu iz Šentvida, ki je bil tudi po domače oblečen, in ga je nagovoril blizo tako-le: »Vi ste gotovo Vipavec!« Nakar mu je nagovorjeni začuden, da ga je cesar spoznal kot Vipavca, odgovoril: »da Vel.« Cesar nadalje prša: »Vipavska dolina je bila uže več let nesrečna, kako pa kaže letos letina?« G. Vertovec je na to rekel, da je res nesrečna ta dolina; toda letos je nekoliko upanja za boljšo letino. Govoril je cesar še z drugimi in je sprejel od neke gospodičine spomensko knjigo, v katero je zapisal svoje ime; potem pa je gledal mlado ljudstvo, kako se je sukalo in obrnen proti nekemu svojih adjutantov je omenil, da so ti mladi ljudje prav fletni. Sploh je bil prav zadovoljin. Omeniti nam je tudi, da je bilo plešišče električno krasno razsvitljeno in odičeno. S plešišča se je cesar peljal najprej do »Kalvarije«, kder je bila tudi krasna električna razsvitljava in so prekrasno peli ljubljanski pevci, katere je cesar pohvalil ter se posebno čudil krepkim, lepim glasom. Ko se je cesar vrnil iz jame, nagovoril ga je pred jamo župan iz Otoka in se cesarju s solzmi v očeh zahvalil za podporo, katero je podelil otoškim pogorelcem. Cesar je kmeta popolnoma razumel in ga tolažil, da je sicer velika nesreča, pa da se uže pomore. Kakor poročamo na drugem mestu, pogorela je vas Otok, ki stoji prav blizo jame, dopoldne pred cesarjevim obiskom skoraj popolnoma in ljudje trde, da je nek tujec zažgal seno na nekem škednju, potem pa ubežal; sumi se sploh na Italijane,

katerih so nekda tudi nekoliko položili, ker so se jim zdeli sumljivi. Gotovo je, da so bile vse ceste dobro stražene, a bombe, o katerih so krožile vesti v Trstu, bile so in ostale »bombe«. Ko se je cesar odpeljal na kolodvor, pozdravljalo ga je ljudstvo še živahneje. Na kolodvoru se je cesar prav uljudno poslovil in si je dal predstaviti predsednika streljcev, g. Deklevo, kateremu je rekel, da podari 10 cekinov za prvi dar pri streljanju, katero se je vršilo v nedeljo, ponedeljek in torek, in katerega so se vdeležili tudi nekateri strelci iz Trsta in Ljubljane. Mej ogromnimi klici in godbo je odšel cesarski vlak v Ljubljano, kamor je cesar došel ob 7. uri zvečer. Notranjem pa slava, ker počestili so cesarja tako, da boljše in lepše niso mogli.

Prihodnjič prinesemo nadaljni popis cesarjevega potovanja na Gorenjsko, ker zagotovila so se nam poročila.

Carniolia.

Leto 1283.

Leto 1883.

III.

Veličastno zvonjenje po vseh cerkvah dežele, mogočno bobnenje topov, vihraje zastave, okrašene palače, hiše in koč, krasni slovoki, navdušeno pevanje veličastne cesarske himne in drugih patrijotičnih pesnij, slovesne božje službe, šolske in narodne veselice, žarenje in odsevanje velikanskih kresov raz visokih gor in gričev, razsvitljava poslopij po mestih, trgih, selih in samotnih kočah: vse je gotovo pravi izraz čiste in nekaljene radosti poštenih in srčnih Kranjcev in znaki neomahljivega patrijotizma, izkrene udanosti, srčne ljubezni in čiste zvestobe do presvitlega carja in hiše slavnih Habsburžanov.

Vsa Kranjska se je prerodila, odela nevestino obleko, da na naj-dostojnejši način sprejme visokega gosta, kojemu se ima za toliko zahvaliti. V središču Slovencev, v belej Ljubljani, goduje narod visok praznik zgodovinskega pomena; kar živi, raduje se pohoda usmiljenega, dobrotljivega in slavnega potomca Habsburžanov, premilega nam carja Franca Jožefa I. Od blizu in daleč, z doline in planine, staro in mlado, oženjen in prostinec, visoko in nizko, očetje in matere, sinovi in hčere, duhoven in posvetnik, redovnik in vojak, iz naj-sijajnejše mestne palače in pónosnega gradu sredi velikanskih planin do koč zagorskega pastirja, vse, enako morskemu valu, ki premaga vse zapreke, hiti v sredotočje Slovencev, da vidi in pozdravi milo lice avstrijskega vladarja; da ponovi, po očetih pred VI sto leti skleneno, nekaljeno zvestobo, najpristrčneje udanost do svitlega cesarja — do prestola. Ta VI. sto letna zvestoba se je preživo gojila v srcu slehernega Slovenca; ljubezen do cesarja in do skupne domovine se je brezštevlnopot pokazala v nebrojnih vojnah, v katerih je vsigdar zvesti slovenski rod svojo b'ago krv prelival — kar pričajo nebrojne gomile in svitile stranice svetovne in vojne povestnice. Upirajoč se prestolje na zvestobo in hrabrost Kranjcev, ki nema primere — vzelo jih je ono v svojej velikodušnosti k srcu, kot dragocen biser v svitlej kroni Habsburžanov.

Ti veličastni dnovi so bili prorokovani. Nesmrtni pesnik-prorok, uzor slovenske poezije, ki uže desetletja počiva v hladnem grobu, zapel je:

»Vremena bodo Kranjcem se zjasnile,
Jim milše zvezde kakor zdaj sijale.«

Kdó ne spozná vresničenja pesnikovega prorokovanja? Zginola je nemčurska mora, ki je toliko časa nepostavno tlačila lepo Kranjo. Ljubljane lice je postalo svitlo, narodni jezik je zadobil svoje pravice — in kakor so dnevi nepopisljive sijajnosti pokazali, ona je eminentno slovenska! I kakó ne bi? Svitlega carja, kojega ima v svojej sredi i slavi izredno slavnostjo, — ta očetovski car, kojemu so enako dragi vsi različni narodi Avstrije, zaukazal je svojim ministrom: Naredite mir mej mojimi narodi! — in si zapisal na zastavo: Enake pravice vsem narodom.

Veseli kresovi žaré po gorah in hribih in celó »Triglava siva glava« plameni; mesta, trgi, vasice in skromne koč po deželi plavajo v morju lučic, pričajoč, da živi plamen kranjskih Slovencev v ljubezni do milostljivega vladarja v njih srcih žari. In molitev, sad notranje unetosti njih src, te veličastne dni in vselej žarneje v nebo kipi za blagost cesarjevo in presvetlo Habsburško rodovino. Vse to pa je milega cesarja globoko ganolo in slike, katero je videl v Ljubljani, ne izbriše mu čas iz spomina: slike zadovoljnega naroda po pridobljenju svojih svetih pravic.

S Kranjo se radujejo i druge nje sestre po krvi, jeziku in veri. S Kranjskimi brati se radujejo vsi Slovenci od Spielfelda do Jadre. Z njimi smo delili žalost, a sedaj delimo nepopisljivo radost; kajti brat od brata ne more biti različen. V žalosti in turobi svojih bratov na Kranjskem smo videli i svojo žalost; v veselju i svoje veselje; v njih moči i slavi — vidimo in spoznavamo našo moč i slavo.

Kadar je središče močno, silno, jako, ni se nam ob periferiji bati pogube. Kakor so se Nimrodovci ozirali na Babela v nebó kipeči stolp, da se ne pogube v svet; kakor so se ozirali Izraelci v puščavi na žareči oblak nad šotorom skrinje zaveze, da pota ne zgreše, in kakor se Mahometan ozira na Meko, takisto se mi Slovenci, živoči na periferiji, oziramo v središče, od kder potrebujemo pomoči. Da, kolikor močnejše je naše središče, toliko bolj upljiva na periferijo, kder se narod mora boriti z vsakojakimi sovražniki, osobito pa v Trstu in tužnej Istri.

In elementi, ki k nam v Trst dohajajo iz Kranjske, vedno bolj vežejo to mesto na Avstrijo. Uprav Kranjcem se mora Avstrija zahvaliti, da ni uže davno zgubila Trsta, da to avstrijsko mesto ni postalo italijansko mesto. In nek italijanski zgodovinski pisatelj o Trstu pravi: Mi smo hvalo dolžni Kranjcem, da je Trst ostal vedno sklenen z drugimi provincijami notranje Avstrije.

O nas pa Tržačanih naj se ne misli in sodi, kakor se navadno mej Slovenci, žalibože, misli in sodi; istinito povedano: Mi smo zvesti borilci, največje pomoči potrebni! Bratje, ne pozabite nas!

Politični pregled.

Notranje dežele.

Najvažnejši politični dogodek zadnjih dni je cesarjevo popotovanje po Kranjskem, katero gotovo za Kranjce in posredno tudi za druge Slovence ne ostane brez dobrega sadu, ker je cesar imel sam priliko, prepričati se o razmerah in mišljenju slovenskega ljudstva. To popotovanje je otemnilo vse druge izjave o notranjej politiki.

Kranjski dež. zbor kakor smo pozvedeli iz zanesljivega vira, ne bode imel do septembra nobene seje, in to

zarad važnih predlogov, kateri se stoprv zdaj pripravljajo.

V Češkem deželnem zboru so se Nemci toliko potolažili, da je mogoče mirno obravnavanje. To pa dunajske judovske časnike grozno jezi, ker se boje sprave, kakor hudič križa, ker potem bi morala vzeti konec tudi njihova sleparija, od katere se redé in žepe polnijo. — Ti judovski časniki i njih patroni so tudi krivi, da se je po Dunaji razširil nek duh, ki je neprijazen nemškim avstrijskim narodom ter ima svoje zavetje celo v mestnem svetu. — To je celo barona Helferta primoralo, da se je oglasil v »Vaterlandu«, v katerem graja preveliki napuh nekaterih krogov in zaničljivo oziranje na avstrijske dežele, katerim se ima Dunaj zahvaliti za svojo velikost. On pravi, da ščuvanje zoper drugojezične državljane te vedno bolj odvrča od Dunaja, kar mu gotovo ne more koristno biti. Helfert konečno pravi, da Dunajčanje nekda niso bili taki, kakoršni so danes nekateri po števcah hodeči blebatači, poprej se je o družih narodih, kakor o bratih govorilo. — Take izjave z veseljem pozdravljamo, one nam pričajo, da se bližajo dnevi resnične sprave.

Dalmatinski deželni zbor se bojuje z velikimi ovirami, če tudi so narodnjaki v večini. Žalostno je to, da se je tako imenovana srbska stranka združila z italijanaši ter z vso silo napada narodno večino. Poleg vsega tega pa je tudi v nasprotju z deželno vlado, katera preti, da se deželni zbor zapre, ali razpusti, ako večina ne odstopi od nekaterih zahtevanj. Če pojde na Dalmatinskem tako dalje, utegnó se pripetiti reči, katere ne bodo mile ni vladni ni narodu. Ali tega deželni namestnik, baron Ivanović, ne vidi?

Grof Taaffe se je državnemu poslancu in krškemu županu za podelitev častnega meščanstva pismeno zahvalil ter mej drugim rekel, da ga je ganolo priznanje njegovih prizadevanj za spravo in da mu je v veliko čast zaupanje, katero mu je bilo izrečeno.

Vnanje dežele.

Glavarji upornih Albancev so se zopet obrnoli do zastopnikov velesil v Škodri; oni tožijo, kako barbarsko postopajo turški vojaki ter prosijo pomoči.

Albanski governer Hafiz paša je črnogorskej vladi naznanil, da je od 15. t. m. pripravljen odstopiti Črnejgori one pokrajine, zarad katerih je bil prepri.

Na Francoskem zopet rogovilijo anarhisti. 14. t. m. zvečer je 300 anarhistov napadlo mestno hišo v Roubaix; pri tej priliki je bil osrednji komisar hudo ranjen. Nekoliko razsajalcev so zaprli.

V Parizu so, kakor vsako leto, 14. t. m. praznovali obletnico republike, letos je bila ta slovesnost še večja, ker so odgrnoli kip republike; vdeležili so se je načelnik mestnega svetovlastva, pariški senatorji, državni poslanci ter brezštevlna množica ljudstva.

Angleški časniki poročajo, da se je francoski poslanec Tricou prizadeval, dobiti Japonsko zoper Kitajsko, da pa japonska vlada za tako zvezo nič neče vedeti.

Kitajska vlada, kakor poročajo angleški časniki, pošilja vojake na tonkinske meje.

Iz Kartuma se poroča v Rim »agenciji Stefani«, da je krivi prorok Mahdi ukazal vse kristijane pomoriti, razen misijonarjev, katere ima ujeti in uklenene.

Dopisi.

V Škornjici 16. julija.

(Obhod. — Priložbe.) Kakor je bilo uže naznanjeno, vršila se je v nedeljo 15. julija v rojarske župniji cerkevna slovesnost jako dostojno.

Dan je bil krasen, a nadležen; kajti nastal je bil piš, ki slehernemu ne ugaja, in tako je marsikateremu račun prekrižal. Bilo je domaćega ljudstva v izobilju, i ptujcev še precejšnje število. A kakor smo se nadejali, vendar ni hotelo biti. Župnija i župnjani so se oblekli v praznično obleko, da dostojno slavé cerkevna patrona z obhodom sv. Rešnjega Telesa. Kodar je procesija hodila, na prvi hip se je spoznalo, da prejšnji dan marljive roke niso mirovale. Slehern in slehera se je po moči potrudil, da počasti Onega, komu ni izvora ni konca: večnega stvarnika nebes in zemlje. Zelenje, cvetice, mlaji, preproge, trakovi, zastave itd., se stvarjali ono mnogorazličnost, ki očesom jako ugaja. Altarji so bili izborno napravljeni in odlični; a nam se je najbolje dopadal oni pri 12 mrazbah. Privatne hiše po kampanjah so razposile svoje zastave, i slovenskih trikolor se je tu i pa tam videlo; osobito Kustelčeva hiša se ponaša s krasnimi slovenskimi zastavami. Po skončanem pontifikalnem sv. maši, ko je pontifical preč. gosp. stolni kanonik dr. Ivan Sust, prišel se je pomikati iz cerkve sprevodi. Lepo je bilo videti naše ženske in dekleta v prekrasni narodni opravi. Lepo število pevcev je poveljavalo redko svečanost, i smelo trdim, da letos so se skazali izbornim. — Krasno, veličastno je bilo petje, da še nikdar ne tako, in to vse zopet dokazuje, kaj vse sloga more. In godba? — Slehern vé, da avstrijske godbe slovó evropskim glasom; hvale ne potrebujejo, pač pa občudovanja. Moško je stopal Dreja za baldahinom v škarjah-paré in gants glads blancs — paradiramo, i to nekoliko izdát! — In naš poslanec Cesare? Ob 10^{1/4} je bilo uže vse pri kraju; skončalo se je pred nastopom vročine — kar mi smatramo za modro naredbo.

Kakor nam je pravil naš prijatelj — č, jako tožijo prebivalci ulice Belvedere o neredih, ki se tam godé, in oni želé, da bi straže bolj pazne bile, osobito zvečer i po noči, na one brezbrojne oštarije, ki se zdaj tam nahajajo.

Razsajanje, pretep in kletvina so na dnevnem reu. Ne le to, tudi javna varnost je v velikej nevarnosti. Kakor se je nam pripovedovalo, potikajo se po onih pivnicah ljudje, ki niso na dobrem glasu. Taki ptiči pridejo zvečer v pivnico, popivajo, kričé, plešejo itd. v pozno noč. Če me je volkove zaide poštna duša, siloj se jej pridruže, ponujajoč jej pijače itd., dokler se ne opije, za tem pa jo oberó do belih kosti in pusté na ulici.

Naš prijatelj — č ima v onej ulici majhno prodajalnico jestvin. Nek večer, ne jako pozno, pogovarjal se je ta z gospodarjem biše na pragu lastne prodajalnice. Kar vidi izstopiti neko osebo iz kréme «Alla Stiriana» i za njo še drugo; obe ste bili gotovo sporazumljeni.

Prva, liki pohuljeni volk, jame vohati okolo prodajalnice, stopaje gori i doli po ulici, druga pa se je pristavila nekoliko na strani, v nekem temnem kotu.

Gospodar reče — ču: Ta dva nekaj vohata i dobrega ne obetata; čakaj! jaz zlezem za hišo domu, ti pa dobro zapri prodajalnico. Opredivim revolver, ti pa krušni nož, če prideta, dostojno ju sprejmeva.

No, lopova nista prišla; se li sme pa zanašati, da več ne prideta? Če velja i tu logika — i? revizija, zatem naskok; najbolje je, da se ju koj po prvi reviziji istakne i potakne v luknjo.

Devin, 12. julija.

«Raduj se Slovenija, v tvojem srcu biva ta dni tvoj vitezki vladar! Radost in veselje, ki danes tvoje srce poji, čutimo gorko tudi mi, tvoji okrajni mejaši, krepko braneči se proti sili požrešnega ptujstva. ki na vse pretege preti tvoje sinove tebi izneveriti ter je navdahnóti z duhom, ki je nasproten tebi, nasproten pa tudi tvojemu vladarju, kateremu ti danes zvestobo, udanost, ljubezen prisegaš. — Kar je večkrat pri odrastlih popolnem zgubljeno, utegne se pridobiti še vedno pri nežnih srcih, katerih še ni pogubni duh ptujstva okužil. Da bi se v mlada srca zvestoba in ljubezen do materinega jezika, s tem do slave Avstrije in njenih viteških vladarjev vcepila, omislil je tuk. krajni šolski svet šolske mladini 50 knjižic «Habsburški rod». Predsednik, ki je ob enem nazornik krajnega šolskega sveta, p. n. gospod dekan Ivan Filipič, je večeraj, ko je presviti vladar mejo Kranjske prestopil, te knjižice mej šolsko mladež razdelil, potem ko je v prelepem govoru naslikal viteške lastnosti vrljih Habsburžanov. V zahvalo za prijete knjižice zadoni navdušeno iz 50 nežnih grč cesarska himna. Tako smo tudi mi skrajni Slovenije in Avstrije mejaši okusili vsaj trohico onega veselja, katero uživa te dni Slovenije srce, bela Ljubljana.

Naj mi bo še dovoljeno izreči najtoplejšo zahvalo vsem p. n. gospe in go-

spodom, ki so se svojimi darovi pripomogli oskrbeti ubogim otrokom tukajšnje šole šolske potrebe. Osobito se zahvaljujemo svetlej kneginji gospe pl. Hohenlohe, bl. gospe Karolini Sardoč, ki je o priliki svojega Devinu, posebno njegovim prijateljem nepozabnega soproga, blagovolila darovati šoli precejšnjo svoto. Srčno hvaló tudi vrlému Čehu, gospodu Avgustu Zveržini, komu je prava izgoja otrok tako pri srcu, da je vedno pripravljen, jo z darežljivim srcem jim omogočiti.

F. K.

Prem, 11. julija.

Vesel deželni in narodni praznik, kateri radostno obhaja vsa Kranjska, obhajali smo danes tudi pri nas jako slovesno z šolsko mladino, in sicer po temle redu:

Ob pol 7. uri zbrala se je bila šolska mladina v okrašenj šolske sobi, od koder je paroma šla ob 7. uri v farno cerkev. Ob 7. uri se je pričela slovesna sv. maša, katere se je udeležilo obilno število tudi odraslega ljudstva. Po dokončanem sv. maši se je napolnila šolska mladina zopet v šolo, od koder je šla paroma na prostor pred tukajšnjo knez Porcijevó grajščino, šolske mladini na čelu je šel krajni šolski svet in corpore.

Vesela se je otvorila z slavnostnim govorom, katerega je govoril g. učitelj, za katerim je zapela šolska mladina cesarsko pesem, ter zaorila trikrat «Živio!» Dvajset učencev in učenk je govorilo iz zgodovine slavnih Habsburžanov, katere govore so se naučili bili otroci iz knjižice «Habsburški rod» tako točno na pamet, da smo se kar čudili. Po dokončanih govorih smo zapeli slavno pesem: «Cesarja naj nam Bog živi!» potem ste bili dve primerni deklaraciji. Za deklaracijama je prišla zopet pesem: «Radost z lica» itd. Potem je mladina nekoliko skakala okrog grajščine, in slednjič bilo je gostovanje: vsak otrok je dobil kos kruha in kosček pečene govedine, koštrunovega mesa, ter kozarec domaćega vina.

Ko so se otroci z jedjo poživili, zapela se je zopet himna: «Kranjska z Avstrijo», ter se potem razdelilo mej nje 100 knjižic: «Habsburški rod», 50 slavnostnih pesem z napevi, 100 podob in 10 spominskih medalij. Obdarovanih je bilo vseh otrok skupaj 172.

Zapela se je potem še enkrat cesarska pesem, ter slavnej Habsburške hiši zaklicala trikrat «slava».

Obnovili so potem otroci še prisego, da se hočejo svojim pradedom in roditeljem enako držati vedno starega lepega gesla: «Vse za vero, dom, cesarja!»

Skupna molitev je završila to lepo in otrokom gotovo nepozabljivo slavnost. Naj še omenim, da je slovesnost poveljalo strelanje z doma narejenimi petardami. Ustrelilo se je 21krat. Da se je mogla pa veselica tako sijajno vršiti, zasluga gre prelagim dobrotnikom, kateri so v ta namen darovali znatno svoto 44 gold., za kar bodi jim tukaj javna in prisrčna zahvala izrečena, sè zagotovilom, da jim za njihov patrijotični čin ne bode nikdar žal, kajti pripomogli so s tem, da se je čut ljubezni in zvestobe do visoke vladarske hiše v otročjih srcih še bolj ukoreninil.

Svojo opravičeno nevoljo moramo izreči pa tistim gospodom «domoljubom», katerim je Bog sicer obilno premoženja podaril, a so pri tej priliki zaprli svoje srce ter rekli: «ne dam nič!» — Tako je, kder je besed preveč, tam je dejanj premalo.

Metlika, 12. julija.

V Metliki smo 11. julija svečanost 600letnice združenja Kranjske i Štirské s preslavno Habsburško dinastijo, in prihod Nj. Veličanstva cesarja Fran Josipa I. v našo Kranjsko, rajno podobno deželo, v belo Ljubljano, tako-le praznovali:

Ob 3. uri je bila budnica. Ob 9. uri pa se je brala v farni cerkvi sv. maša, koje so se udeležili gg. uradniki, šolska mladež, meščanje in ostalo ljudstvo, ter se končala s «Te Deum laudamus» in — himno.

V šoli se je povedal mladeži visoki pomen svečanosti 600letnice in končal s trikratnim «živio»-klicem na cesarja.

Šolska mladež je jako lepo pela in deklarovala, potem so se razdelile svetnje učencem in knjižica «Habsburški rod» pa učenkam; tudi je daroval gosp. Davorin Kamenšek in gosp. Dragotin Butorac nekaj poštno-branilnih knjižic. Popoludne se je priredil banket v čitalničnih prostorih; tu so se vrstili govori; posebno izvrsten je bil oni gosp. Josip Senčarja, sodnj. pristava; tudi se je poslal telegram deželnemu načelniku gosp. baronu Winklerju.

Prestop Njegovega Veličanstva cesarja v rajske vrt, kakor imenuje neki angleški pesnik Kranjsko deželo, oznanjali so strelj štukov ali možnarjev in ubrano zvonjenje. — Velika navdušenost po vsem mestu i okolici.

Večer je bil jako čaroben, razsvetljeno je bilo kaj dostojno, posebno lepo je bila razsvetljena mestna hiša; zastave so vihrale skoraj na vsakej hiši.

Ob 9. uri so se kresovi podkurili in bengalični ogenj se je spuščal v zrak.

Jako zanimivi so bili kresovi v pozno noč, ker videli so se, kar človeku oko sega, pa ne le po Kranjskem, nego tudi po Hrvaškem, ter se razlegalo po doli i bribu streljanje štukov. Lepe slovenske pesmi so se čule daleč okrog.

Pa kdo bi ne pel, ako se pomisli, da ti kresovi ne pomenjajo več onih groznih turških časov, nego čas svobode i miru.

Z vsem se je pokazalo, kako ljubi slovenski narod svojega blagega očeta, presvitlega cesarja in vso Habsburško hišo; da je pripravljen zmiriti za vero, narod, dom i carja kri in življenje žrtvovati. Ne opeva zabada naš Koseski: «Hrast se omaje in hrib, zvestoba Slovenca ne gane.» Živio! Bog ga ohrani — Naprej zastava slave!

Domače in razne vesti.

Presviti cesar je podaril Ljubljani svoj doprsni, po Tilgnerji na Dunaju krasno in umeteljno modelirani kip iz bronu.

Odlikovanje. Cesar je poklonil mariborskemu pokneženemu škofu Stepišku naprsni križec z brilanti v vrednosti 8000 gold.

Imenovanja. Primorsko finančno vodstvo je imenovalo dosedanjega računskega asistenta Ivana Golja oficijalno; in računskim asistentom davkarskega adjunkta Lovro Scher-a in računska gojenca Antona Bonifacio in Alojzija Fajfer. — Finančnim oficijalom je imenoval dosedanjega finančni prejemnik Jožef Rapotnik; finančnim prejemnikom asistent Valentin Košuta in finančnim asistentom Vladimir Pacel in Gustav Brosenbach.

Spremembe mej duhovstvom tržaške škofije. Velečast. g. Janes Legat, učitelj veronauka na c. k. gimnaziji, imenovan je ravnateljem novega dijaškega seminarija, katero se otvori meseca septembra. — Velečast. gosp. Josip Budin je od stolne cerkve premeščen k sv. Antonu staremu; čast. g. Janes Berenda od sv. Antona starega k stolne cerkvi. Velečast. g. Josip Omers (kateri je resigniral na župnijo v Loki) gre za administratorja v Korte; čast. gosp. Jan. Mahnič iz Pregarjev za duh. pomočnika k sv. Jakubu v Trstu; čast. g. Franc Svetičič duhovski pomočnik v Hrušici, nameščen je na kaplanji v Pregarjih. Čast. g. Matej Rebolj pojde iz Klane za duh. pomočnika v Brezovico; čast. gosp. Andrej Ščitar iz Kaste za administratorja v Klano; čast. gosp. Janes Išč iz Lanišča za administratorja v Vodice; čast. g. Anton Kociper iz Brezovice za duh. pomočnika v Lanišče; čast. gosp. Franc Teran iz Pomjana za administratorja v Antinjan. Čast. g. Blaž Dekleva iz Lindara za administratorja v Loko (Lonche); čast. gosp. Jernej Vitešič iz Pazina za duh. pomočnika v Lindar; čast. g. Andr. Mišič iz Lovrana v Bršec, in čast. g. Nikola Žic iz Bršeca v Lovran. — V pokoj sta stopila čast. g. Primož Šubič, administrator v Antinjanu, in čast. g. Jurij Zubranič, kurat v kaznilnici v Kopru. Za to kuracijo je razpisan konkurs do 31. julija. — V poslednji seji mestne delegacije je bil imenovan, na lastno prošnjo, kaplanom v Trebach čast. gosp. Pahor, dosednji učitelj veronauka na mestnih ljudskih šolah.

Tržaške novosti. Poročilo c. k. deške ljudske šole. Iz tega povzemamo, da je šolo obiskovalo v šolskem letu 1882—1883 1124 učencev; od teh je bilo Slovencev 119, in v slovenske ure je hodilo 141 učencev. — Iz poročila c. k. deklške šole vidimo da je to obiskovalo 564 deklke, od teh je bilo Slovencev 37. Koliko je pa vpisanih mej Labinje in Nemkinje!

Pro felici partu. Ker se bliža porod Nje visokosti carjeve nadvojvodice Stefanije, ukazal je tukajšnji škofovski ordinarijat posebnim pastirskim listom, vsem častitim gospodom svečnikom zedinjenih škofij, naj molijo pri sv. mašah pričeni od 15. t. m. za zdravje Nje cesarske visokosti nadvojvodice Stefanije in prihodnjega rojenca. — Tak ukaz se je dal tudi po vseh družih škofijah.

Nesreče. Triinšestdesetletna babica Luiza Ruzina iz Marsilije, pala je po stopnicah svojega stanovanja ter se poskodovala na jedno nogo. — Prav tako se je močno poskodoval na glavo in na spodnjo ustno šestletni Ernest Lulek, bivajoč v ulici Erta. — Triindvajsetletna Tonica Braico iz Pirana, služkinja, opekla se je močno na prsi. Da bi raje polena na ognjišču gorela, polije jih s petroljem, nevarna tekočina se uname in posodo zdrobi. S petroljem se mora previdno ravnavati; najbolje pa je, da se to polivanje odpravi, kajti z ognjem se ni igrati! — Trudil in potil se je devetinšestletni Juraj Norbedo iz Kopra v nekem lesnem magazinu v ulici Corsia Giulia, da si prisluži vsakdanjega kruha; ali zadene ga nesreča, na levo nogo mu pade debela in težka deska, ki mu zadá hudo rano. Moral je iti v bolnišnico. — Grdovič Jakob, mizarški učenec, stanujoč v Kadinu, ponesreči se je zaradi neposlušnosti. Kdor ne uboga, tepe ga nadloga; pravi domač pregovor. Ta se je igral, če prav so ga drugi svarili, naj bode pri miru, s parostrojem, ki se rabi za pilenje desk. Žaga

zagrabi fanta za desno nogo in mu jo hudo poskodovala. Z jeklenimi zobmi se ni šaliti. — Otroče postrežčka klavnice pri sv. Ani, o kojem smo poročali, da je palo v kotel kroga, umrlo je za opekline. — Ranilo se je pri igri jako hudo na glavo petletno otroče A. Vouk v ulici S. Marco. — Osemnajstletni Lojze Sušan je padel raz zida v kopališču pri sv. Andreju in si glavo razbil. Poslednja oba so prenesli v mestno bolnišnico. — Sedemletni Tonček Dežide je pal v ulici Belvedere raz tri metre visokega zida in se hudo poskodoval na glavo. Skoraj moramo misliti, da nekoji otroci nemajo roditeljev, ki bi na nje kaj pazili! — V ulici Cappello št. 2 je pal železen drog na glavo Marije T., ter jej zadá hudo rano na glavo. Odvedli so jo na lastno stanovanje. — Zginola je Virginija Ferrando, v službi pri nekem trgovskem kapetanu na trgu Giuseppina. Bati se je, da si ni dekle kaj žalega storilo. Zategadel je redarstvo išče.

Neprostovoljna kopelj. Štirje mornarji neke grške ladje so se hoteli prepeljati na suho. Kar potegne močan piš, ki la-dijo pahne v neko verigo in jo preobrne. Dva se koj primeta za verigo, dva pa sta se morala še precej časa boriti z srditim elementom, dokler jim niso prišli na pomoč drugi ljudje, ki so ponesrečene oteli.

Začetek požaru. Soboto v jutro je pričelo goreti v nekem prostoru tukajšnje Pollak-ove tovarne za m'ila. Vatrogasci so bili koj pri roki ter ogenj pogasili. Škoda je neznatna. Kako je nastal ogenj, ne vé se.

Požar. V soboto v jutro je pričelo goreti v magazinu za olje v ulici S. Francesco št. 32. Zgorel je sod olja; ogenj so koj pogasili prišli vatrogasci.

Poskus samomora. V soboto popoldne so dobili v nekej jami «pri Lovcu» trlinpetdesetletnega Dunajčana, natakarija, Mihajla Geista. Ta se je hotel usmrtiti, in v ta namen si je bil uže z britvijo porezal žile na rokah. Prenesli so ga v bolnišnico. Mislil se, da se ozdravi, če prav je zelo oslabil. Uzrok je menda pomankanje, ker je bil uže dalje časa brez dela.

Samomora. Jožef Lučič, mašinist pri Lloyd, pil je strup in umrl na postaji Nabrežini. — Vtorek v jutro se je v Boschetu obesil brivec Pavel Riva iz Tržica. Truplo mrtveca so prenesli k sv. Juštu. Uzrok samomora je neznan.

Nož. Peter Požar iz Trsta, težak, stanujoč v ulici Molin grande, moral je iti v bolnišnico, ker se je pretepal z drugimi tovariši, i pri tem poslu dobil globokorano v hrbet. — Miha Jeleršič, tudi iz Trsta, bivajoč v ulici Acquedotto, v boju na nož, kakor je v Trstu nesramna navada, dobil je tri rane, na obraz, na hrbet in v prsa, k sreči rane niso nevarne. — Viljem Poljak, zlatar, bivajoč v ulici Androna della Scala, dobil je v tepežu dve rani. Ranilca A. F., preprogarja, je straža odpeljala v temnico. — Dvajsetletni brivec Kiviló Anton, bivajoč v ulici Solitario, pretepal se je v javnem vrtu z nekim Arapom. Poslednji prime za stol in s tem hudo pobije brivca. Moral je iti v bolnišnico.

Tatvine. V petek proti večeru je star gospod mirno sedel in svoje pivo pil v pivovarni «Alla città di Francoforte», ko se mu približa neznan mladenič. Mladenič se z svojo uljudnostjo in dostojnim vedenjem gospodu prikupi, jameta se razgovarjati o sedanjem in minolem, in stvar se konča s tem, da mladenič spremi starca do stanovanja v ulici Rossetti. Ko pa starec, domu prišedši, segne v žep, spozna, ali prepozno, prevaro: z mladeničem je zginol i portfelj s 65 gold. Volk v ovčej koži! — V nedeljo so straže vzele trgovskega mornarja A. P. iz Trsta, ker je ta dne 9. julija v društvu s tovariši pokral svoje gospodinji M. M. več obleke v vrednosti 20 gold. — Težaka A. G. in Ivan F. sta nakladala na voziček sod vina na obali Grumula. Uže sta bila z vsem pri kraju, ko ju straža popraša o pooblastilo do sode. Pooblastila nista imela; straža oba pospremi v senco. Sod vina se je pa izročil pravemu gospodarju.

Tat v ročavnicah. V tabakarnico nasproti kavane «Stella Polare» pride elegantno oblečen mladenič in zahteva kolekov. V štacunici je bila gujčca, in on to vporabi, ter zgine s koliki v vrednosti 5 gold.

Trije obračajo, jedna pa obrne. Bili so trije ponočni bratje. Študirali so, kako bi prišli v okom blagu i denarju, ker so menili, da se nahajata v nekej krémi v ulici San Marco. Neke noč obiščejo krémo, i rest! — pridejo, ogledajo vse bolj na tanko, i vrata poskusijo, če so kaj trdna. Ali ne vé se ni kako, ni zakaj, delo popusté na polu tira. Gospodinja pa, dobra ženska, čak, si misli, bomo se uže videli! Naslednjo noč ptiči zopet pridejo in zlezajo čez ograjajoči zid na dvorišče. Gospodinja se požuri skozi stranska vrata po stražo, ki sprejme trojico in jo odvede v zavod, kder se dobiva ričet zastonj. Ptiči so jako dobro znani policijskim registrom.

Beg. V noči od 16. do 17. julija ubegnola sta dva ujetnika. Eden je Rus, drug

Tržačan. Ko to pišemo, policija jim še ni prišla na sled.

Morski som. Naznanja se občinstvu, ki rado zahaja v morje, da se v milskem (Muggia) zalivu klati izredno velik morski som (cagnizza). Občinstvu priporočamo opreznost, naj se ne spušča pri kopanju čez postavljeno grajo in se ne razpostavlja nevarnosti.

Iz programa državne gimnazije v Trstu posnemamo, da je to šola v zadnjem šolskem letu obiskovalo 336 učencev; po materinem jeziku je vseh 118 mej Nemce, 114 mej Italijane, 85 mej Slovence in 19 mej druge narodnosti. K preskušnji zrelosti se je oglašilo 25 učencev in 4 eksternisti, 3 so jo izvršili z odliko, 21 pa dobro, 1 eksternist je od preskušnje odstopil, dva učenca sta bila na dva meseca, 1 na polu leta in 2 na eno leto reprobirana.

Slovesna stoletnica ustanovitve šole za žensko mladino se je slavila v ponedeljek v samostanu benediktin v Trstu. Navzoči so bili m. g. škof. c. k. namestnik, mestni župan, več kanonikov in druga odlična gospoda.

Za dijaško semenišče se je nabralo meseca junija 776 gol. 13 kr. Zdaj, ko je odprta, je važnega zavoda blizu, žeteli je obilnih darov.

Konfiskacije. »Soča« št. 28 je državno pravdnstvo zaselo zaradi dopisa iz Brd; a potem brez tega dovolilo drugo izdajo. — »Triester Tagblatt« od ponedeljka je bil zasežen zaradi nožnih in bombnih afer na Kranjskem. Prepričali smo se sami v Ljubljani, da je »Tagblatt« imel mladega, še nezrelega korespondenta za poročnika, ki je poročal tudi, da so v Ljubljani »Hohe« klicali — ali tega tam ni bilo slišati. — Fant ni brez fantazije, *dembe* zna izvrstno iz trte zvijati.

Ugovorna obravnava uradništva »Naše Slove« zaradi konfiskacije št. 12 (interpelacije na barona Depretisa) se je izvršila včeraj in je bila vzdignjena konfiskacija in državno pravdnstvo obsojeno k plačilu tiskovnih stroškov.

Šestdeset centov pisem. Parnik »Surat« je prišel zadnji petek iz Indije v Brindisi, da tam pošto izkrci, ali ljudstvo, ki se je balo, da se ne zatrosi kolera, pretilo je, ter ni pustilo pošte na suho; vsled tega je italijanska vlada kapitanu ukazala, naj odide v Nargnanao v geneškem zalivu, kjer bode 20 dni v kwaranteni. Iz Londona pa je kapitan dobil ukaz, naj ide v Trst. A tudi v Trstu mora parnik v kvaranteno in pošta se mora prekaditi. Ker ima »Surat« šestdeset centov pisem, tedaj bo treba 14 dni kaditi, predno se vsi prekadé.

Prve prihodnje porotne sodbe se pričnó v Trstu 3. septembra ob 9. uri jutraj, v Rovinji 4. in v Gorici 5. septembra. Za načelnike porotnih sodnij so bili imenovani: v Trstu deželne sodnije načelnik dr. Defacis, za njegova namestnika, deželne sodnije svetovalec dr. Oktavijan Danelon in Domenik Sciolis; v Rovinji okrožne sodnije načelnik dr. Lindermann, za njegova namestnika deželne sodnije svetovalec dr. Peter Davanzo in Kristijan Coloue, in v Gorici okrožne sodnije načelnik Sbisà, za njegova namestnika deželne sodnije svetovalec Ferdinand Gironcoli pl. Steinbrunn in Jožef Gorjup.

Izpred sodišča. 7. j. m. je bila na podlagi rekursa Valentin Štolfa iz Sežane pri tukajšnjem tribunalu obravnava zavolj obrekovanja Sežanske župnije. Visoki tribunal je rekurs Valentin Štolfa zavrgel, ter potrdil prvega sodnika razsodbo, po kateri je bil Valentin Štolfa obsojen v desetdnevni zapor ali 50 gold. globe.

Iz škorkije se nam poroča, da je v nedeljo 15. julija oddelk veteranov, namenjen v slučaju vojne v pripomoč ranjenim i bolnim, imel prvo vajo v c. k. garnizijskem špitalu v Kolonji. Ta oddelk spada vodstvu rubečega križa. Podučevanje se je vršilo v slovenskem jeziku, — če tudi je nek Kranjec rekel, da vsi nemški umejo, i naj se vrši v nemščini. Skazalo pa se je, da prav ta svetovalec je nemščine nevedč. Takovi so čuki!

Iz Gorice se nam piše: Maturo na c. k. učiteljski je delalo 21 gojenk in sicer 12 ital. in 9 slov. narodnosti. Z odliko so napravile izpit 3 maturandinj in sicer gospodičine: Kren (slov. in nemšk. poučnim jezikom) Lussato (italijansk. in nemšk. pouč. jez.) in Matoni (z ital. pouč. jez.) Zrelim je bilo imenovanih 16 in sicer 7 z italij. pouč. jez. 2 z italij. in nemšk. 1 z ital. in hrvat. 1 s slovenskim in nemšk. in 5 z slovenskim pouč. jezikom. Dve pa ste bile reprobirane za dva meseca iz materinščine. Na novo sposobljene slovenske učiteljske pričetnice so gospodičine: Berlot, Dominko, Franko, Grmek, Kren, Morel, Uršič. — Od vnanjih so bile nezrelim prištere 3; jedna reprobirana na 2 meseca in 1 zrela. — Ročna dela so razstavljena in kažejo napredek na tem polju in tudi v obče moramo čestitati bodočim mladim učiteljicam in jim voščiti mnogo sreče ter vstrajnosti.

Častnim članom ste imenovali meščanski brambi iz Krškega in Kostanjevice župana ljubljanskega, gosp. Grasselli-ja. V soboto ste mu naznanili posebni deputaciji to odlikovanje. — Častno občinstvo je dobil vitez Schneid v obliki št. Mišel-Stopic. Slava!

Nesreči. Vas Otok pri Postojni je 15. t. m. opoludne skoraj popolnoma pogorela; izmed 34 hišnih števil je 28 z vsemi poslopji vpepeljenih. V Postojni se je ob enajstih dopoldne raznesel glas o požaru; gasniki iz raznih krajev kranjske dežele, ki so prav ta dan v Postojno prišli pri cesarjevem popotovanju, hiteli so na pogorišče, a niso mogli več mnogo oteti, ker je bilo už vse v ognji: sreča še, da noben človek ni zgorel. Cesarju se je o tej nesreči brzojavno poročilo in ko je prišel v Postojno, najprej je vprašal okrajnega glavarja o požaru ter mu izročil 1500 gl. z besedami: Vzemite to, za prvo potrebo. — Tudi v Sent Miklošu na Ogerskem je bil 13. t. m. velik požar in zgorelo je okoli 20 oseb, mej temi tudi mestni načelnik.

Kolera je zadnje dni v Egiptu nekoliko manj huda; poročila naštevajo na dan okoli 150 mrtvih v vseh okuženih krajih; v Damietti, kjer je bila najhujša, zelo ponehuje i ne kaže se, da bi se širila, le v okolici glavnega mesta Kahire je zadnje dni 5 oseb zbolelo.

Tržno poročilo.

Kava — vedno u dobrem obrajtu, cene trdne in stalne.

Sladkor — v slabem obrajtu, cene mlahove.

Sadje — skoro brez vsake kupčije.

Olje — cene trdne in stalne.

Petrolje — nespremenjeno na 9¹/₄.

Domači pridelki. — Maslo velja gl. 98 do gl. 116.

Žito — brez kupčije, cene se pomikajo nazaj.

Lis — v dobrem obrajtu.

Seno — dobro velja gl. 1.40 do gl. 1.90.

Borsno poročilo.

Borsa je bila te dni mlahova, in so tudi kurzi postali nekoliko šibkeji.

Dunajska borsa

dne 17. julija.

Enotni drž. dolg v bankovcih	78 gl. 75 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	79 » 65 »
Zlata renta	99 » 15 »
5% avst. renta	98 » 65 »
Delnice narodne banke	889 » — »
Kreditne delnice	294 » 75 »
London 10 lir sterlin	119 » 25 »
Napoleon	9 » 50 »
C. kr. cekini	5 » 65 »
100 državnih mark	58 » 50 »

Poslano.

Opozarja se na današnji inserat gospoda Filipa Fromm-a.

Naznanilo.

Podpisani naznanja p. n. občinstvu, da je 2. t. m. odprl v Lokvi (Corgnale) trgovino na drobno z lesom t. j. deske, remeljine, krajce in majhne trame po nizki ceni, ter se priporoča za mnogobrojna naročila.

Karol Muha,
trgovca z lesom na drobno
v Lokvi (Corgnale.)

Na znanje.

V tržaški okolici je na prodaj 300 veder domačega izvrstnega belega vina. Natančneje pové uredništvo »Edinosti.« 3-3.

Št. 104.

o. š. s.

Razpis služb

učitelja III. plačilne verste v smislu dež. post. 4. marca 1879 št. 9 na štiri razrednice v Komnu in na enorazrednici v Škoclanu.

Prošnje naj se vlagajo po predpisani poti pri c. k. okrajnemu šolskemu svetu v Sežani v dobi 6 tednov po prvem priobčenju tega razpisa v listu »Osservatore Triestino«.

C. k. okrajni šolski svet.
V Sežani dne 16. julija 1883.

Portlandski in Romanski CEMENT

najboljše vrste i po zmer-nih cenah
renomirane tovarne v Trbovljah (Trifail).

Zastop in zaloga pri

Schnabl & C.

Via Carintia 17. 12-1

Zaloga cevi, poljedelskih strojev, se-salk (pump) mašinsko olje, jermene itd.

The Singer Manufacturing & C.

New-York.

Ako se plati vsak teden samo

eden goldinar

dobi se

Originalni

Singer-jev šivalni stroj.

in to brez povišanja cene.

Poroštvo se daje za pet let, poduk na domu brezplačno

G. NEIDLINGER,

generalni agent

V Trstu, Corso, palača Modello

Šivanke za Singerjeve šivalne stroje komad 3 kr. in tucat 30 kr. (13-12)

Čudovite kapljice

St. Antona Padovanskega.

To priprava in naravno zdravilo je prava dobrodelna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokáže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in prečenejo prav kmalu najtrudovitejša bolezen. Prav izvrstno zdravilo sicer bemozdrje, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevnim boleznim in proti glistam, pri šenskih mlečnih nadležnostih, zoper bel tok, božjast, zoper sropok ter čistijo pokvarjene kri. Ona ne preganjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajejo se v vseh glavnih lekarnah na svetu; naročbo in pošiljavo pa edino v lekarni Cristofolotti v Gorici, v Trstu v lekarni C. Zanetti i G. B. Rovis in G. B. Foraboschi. Ena steklenica stane 30 novcev.

Varovati se je pokvarjenih posmetkov, s katerimi se zavolj želje po dobičku tu pa tam ljudstvo goljufa, dasi nimajo nobene moči in vrednosti.

DENARNICE

varne proti ognju in tatvini

Wiese et Co., fabrika denarnic.

DUNAJ. BUDAPEST. PRAG.

Zaloga: Dunaj. II., Unter Donaustrasse

št. 25.

Fabrika: Dunaj. II., Pappenhelmstrasse

št. 58.

12-9

Le jedenkrat

podaje se tako ugodna prilika, da si za polovico prave cene omisli vsakdo izvrstno uro.

Velikanska

razprodaja.

Politične razmere, ki so nastale v vsej Evropi, zadele so tudi Švico; vsled teh razmer se je na stotine delalcev izselilo, tako da je obstanek tovarn jako dvomljiv. Tudi največja fabrika za ure, katero smo mi zastopali, se je zaprla začasno, ter nam je zaupala prodajo svojih ur. Te tako zvane Washingtonske žepne ure so najboljše ure vsega sveta, koje so izredno elegantno gravirane in giljoširane ter so ameriškega sistema.

Vse ure so natanko repasirane ter garantujemo za vsake uro pet let.

V dokaz gotovega jamstva in strogo solidnosti, prevzamemo s tem dolžnost javno, da vsake nepristojne ure nazaj vzamemo in z drugo zamenjamo.

1000 komadov remontoir žepnih ur, katere se pri kozici navijajo brez ključa, s kristalnim okrovom, izredno natančno regulovane; razen tega so tudi elektrogalvanično pozlačene, z verižico, medaljonom itd., preje jeden komad gl. 25, zdaj le gl. 10.20.

1000 komadov krasnih ur na sidro (ankeruhr) od srebrnega niklja, točkovih na 15 rubin, z emailiranimi kazali, kazalom za trenutke in kristalnim ploščnatim steklom, natančno na sekunde repasirane; preje jeden komad gl. 21, zdaj le gl. 7.25.

1000 komadov ur na valje (cylinder-ur) v giljoširanih okrovih od srebrnega niklja, s kristalnim ploščnatim steklom, tekočih na 8 rubin, fino repasirane, z verižico, medaljonom, in baržunastim etuijem preje gl. 16, da le gl. 6.60.

1000 komadov ur na sidro (anker-uhr) od pravega 13 lotnega srebra, odobrenega od c. k. denarnega urada, tekočih na 16 rubin, razen tega tudi električnim potem pozlačene, fino regulirane. Vsaka taka ura stala je preje gl. 27, zdaj pa samo gl. 11.40.

650 komadov ur za dame od pravega 13 lotnega srebra, odobrenega od c. k. denarnega urada, tekočih na 8 rubin, elegantno in najfineje pozlačene, pridjana je tudi benedicijska vratna verižica; preje je stal jeden komad gl. 28, zdaj pa samo gl. 16.

1000 komadov Washingtonskih remontoir žepnih ur, od pravega 13 lotnega srebra odobrenega od c. k. denarnega urada, pod najstrožjim jamstvom na trenutek repasirane, s kolešjem od niklja, tako da ni treba teh ur nikdar popravljati. Pri vsaki uri da se zastoj tudi jedna ura verižica, medaljon, baržunasti etui in ključ; vsaka taka ura stala je preje gl. 35, zdaj pa neverjetno samo gl. 16.

1000 komadov ur za dame od pravega zlata z 10 rubini, preje gl. 40, zdaj gl. 20.

1000 komadov remontoir ur od pravega zlata za gospode ali gospé, preje gl. 100, zdaj gl. 40.

650 komadov ur za stene v finem email okviru in z bilom, repasirane; preje komad gl. 6, zdaj samo gl. 3.75.

650 komadov ur v rotocem, fino regulovane, dajo se rabiti tudi na pisalni mizi, preje gl. 12, zdaj le gl. 4.80.

Pri naročilih za ure z majatnikom (pendeluhren) priloži naj se tudi mala svota.

Naslov:

Uhren-Ausverkauf

der

12-2

Uhrenfabrik FROMM,

Wien, Obere Donaustrasse 107.

Lečniška tovarna hlepčkov (pastilj)

na paragon s stroji

G. PICCOLI-A,

lekarničarju »k angelju« v Ljubljani na Dunajski cesti.

Salicilni hlebčki proti kataru

proti kašlju, hripavosti, pljučnim, prsnim in vratnim bolestim, najboljše preservativno sredstvo proti Diphtheritis. Skatija 20 kr.

Sladčice iz gume proti kašlju in hripavosti. V škatljah 10 kr.

Sladčice iz sladnega izlečka

v prsih in v vratu. V škatljah 10 kr.

Hlebčki iz Pffefermünza.

kor tudi za elegantne dame. Škatlja 10 kr.

Hlebčki iz Santonine.

Prijetnega okusa, krepčajo oslabei zelodec, pospešujejo prebavljenje, uničujejo preobilne kisline

Hlebčki iz sode.

Hlebčki iz tamarinde,

iz soka želišč, ustavljajo kašelske napade, namočijo in razstopijo sluz (schleim), pomagajo namočilne in uničujejo sluz, proti kašlju, hripavosti, in boleti na pljučih,

Vzdržujejo redno prebavljenje, pospešujejo tek in so gotov pripomoček proti slabosti želodca, želodčnemu krču itd. Neizogibljivo potrebni so tudi za kadičce, ka-

Vsak hlebček zadržuje 0.05 Santonine. Edino in najboljše sredstvo proti glistami za otroke in odraslene. I škatlja 10 kr.; 100 hlebčkov 70 kr.; 1000 hlebčkov gl. 6.50.

Prijetnega okusa, krepčajo oslabei zelodec, pospešujejo prebavljenje, uničujejo preobilne kisline prebavljivih organov. I škatlja 10 kr.

prijetno, topilno in posebno po leti žejo gaséče zdravilo, škatljica po 20 soldov.

Razprodajalci dobé odbitek (rabat).

Naročila se izvršujejo nemudoma proti povzetju zneska.

20-10